79.

79. Ανοιχτό αγγείο

Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής (ΑΓΚ 1737)
Προέλευση: σπήλαιο Β Στρύμης Ροδόπης
Νεότερη Νεολιθική (5400/5300–4500 π.Χ.)
Πηλός
Συγκολλημένο και σμπληρωμένο.
Ύψ. 0,143. Διάμ. χείλους 0,102. Διάμ. βάσης 0,153-0,157.

Χειροποίητο, ανοιχτό αγγείο που στενεύει από τη κυρτή βάση προς το χείλος και διασώζει μία κατακόρυφη λαβή με κάτω πρόσφυση στην ακμή της βάσης, ενώ συμπληρώνεται με μία δεύτερη στην απέναντι πλευρά. .Επιφάνεια στιλβωμένη με γραπτή διακόσμηση γραφίτη εξωτερικά, λειασμένη-στιλβωμένη εσωτερικά. Η εξωτερική διακόσμηση περιλαμβάνει τρεις οριζόντιες παράλληλες γραμμές κάτω από το χείλος και τρεις παρόμοιες αμέσως πάνω από τις λαβές. Ανάμεσά τους παρεμβάλλονται ομάδες από κατακόρυφες γραμμές. Η ζώνη των λαβών, κάτω από την τελευταία ομάδα των οριζόντιων παραλλήλων γραμμών, διακοσμείται από ομάδες κατακόρυφων γραμμών. Επιφάνεια πολύ σκούρου γκρίζου χρώματος (7.5YR 3/1 very dark gray). Διακόσμηση με γραφίτη χρώματος ανοιχτού γκρίζου (7.5YR 7/1 light gray). Στην επιφάνεια διακρίνονται αργυρόχρωμη μίκα και λεπτά επιμήκη κενά από φυτικά εγκλείσματα.

Αδημοσίευτο.

Βλ. Μπακαλάκης 1961-1962, 259–60. Πρβλ. Bakalakis & Sakellariou 1981, πίν. 31.3 και VI.3. Parzinger 2005, 110 πίν. 4.1 (Aşağı Pınar, Στρώμα 2), 229 πίν. 123.2 (Aşağı Pınar Στρώμα 3). Özdoğan 2013, 221, εικ. 36 (Yarımburgaz, Στρώμα 3). Για τη γραμμική διακόσμηση, πρβλ. Bakalakis & Sakellariou 1981, πίν. 26b.6. Treuil 2004, I, 2, πίν. 47.16191 (Ορίζοντας IVA).

Δ.Μ.

79. Open vase

Archaeological Museum of Komotini (ΑΓΚ 1737)
Provenance: Cave B, Strymi, Rodopi
Late Neolithic (5400/5300–4500 BC)
Clay
Reassembled and restored.
H. 0.143. Diam. (rim) 0.102. Diam. (base) 0.153–0.157.

This open vase narrows from the curved base towards the rim and preserves a vertical handle with the lower end attached to the edge of the base, with a second restored on the opposite side. The outer surface is burnished and bears painted graphite decoration, while the inner is polished-burnished. Three horizontal parallel lines are included below the rim and three similar ones immediately above the handles. Groups of vertical lines in between. Groups of vertical lines are depiced in the handle zone, below the last group of horizontal parallel lines.

Clay, with a very dark gray surface (7.5YR 3/1 very dark gray), and light gray graphite decoration (7.5YR 7/1 light gray). Silvery mica and thin elongated voids from plant inclusions can be seen on the surface.

Unpublished.

See Μπακαλάκης 1961-1962, 259–260. Cf. Bakalakis & Sakellariou 1981, pl. 31.3 and VI.3. Parzinger 2005, 110 pl. 4.1 (Aşağı Pınar, Layer 2), 229 pl. 123.2 (Aşağı Pınar Layer 3). Özdoğan 2013, 221, fig. 36 (Yarımburgaz, Layer 3). For the linear decoration, cf. Bakalakis & Sakellariou 1981, pl. 26b.6. Treuil 2004, I, 2, pl. 47.16191 (Horizon IVA).

D.M.

80.

80. Τροπιδωτή φιάλη

Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής (ΑΓΚ 1739)
Προέλευση: σπήλαιο Β Στρύμης Ροδόπης
Νεότερη Νεολιθική (5400/5300–4500 π.Χ.)
Πηλός
Συγκολλημένη και συμπληρωμένη.
Ύψ. 0,128. Διάμ. χείλους 0,147. Διάμ. βάσης 0,070.

Χειροποίητη τροπιδωτή φιάλη με χείλος που νεύει ελαφρά προς τα έξω, επίπεδη βάση και διακόσμηση γραφίτη εξωτερικά. Επιφάνεια στιλβωμένη εξωτερικά, λειασμένη-στιλβωμένη εσωτερικά. Σώμα χρώματος κοκκινωπού καφέ (10R 4/8 red) και διακόσμηση γραφίτη χρώματος σκούρου κοκκινωπού γκρι (10R 4/1 dark reddish gray). Κάτω από το χείλος, περιμετρική ζώνη, πλάτους 0,025–0,032, χρώματος ανοιχτού καφεκόκκινου (10R 6/4 pale red). Εσωτερικά, ανοιχτό καφεκόκκινο (10R 6/2 - 10R 6/4 pale red).

Αδημοσίευτο.

Πρβλ. Bakalakis & Sakellariou 1981, πίν. 71.3 και XLIV.4. Hood 1981–1982, 262, εικ. 125.177 (Περίοδος VIII). Keighley 1986, 389, εικ. 11.20:6 (Φάση II). Lichardus & Iliev 2000, 100, εικ. 9.3 (Περίοδος Karanovo IIIb). Schlor 2005, πίν. 61.4 (Περίοδος Karanovo V). Vitelli 2007, 243, εικ. 29.k (υποφάση II.J.C: Vitelli 2007, 39–44). Erdoğu 2013, 27, εικ. 35.5 (Φάση IV). Για τη διακόσμηση του σώματος, πρβλ. Johnson 1987, 45.126, 70.126 (Στρώμα 2).

Δ.Μ.

80. Carinated phiale

Archaeological Museum of Komotini (ΑΓΚ 1739)
Provenance: Cave B, Strymi, Rodopi
Late Neolithic (5400/5300–4500 BC)
Clay
Reassembled and restored.
H. 0.128. Diam. (rim) 0.147. Diam. (base) 0.070.

Handmade carinated phiale with slightly everted rim, flat base, and graphite decoration on the outer surface. Burnished on the outer surface, burnished and polished on the interior. The body is reddish brown (10R 4/8 red), while the graphite decoration is dark reddish gray (10R 4/1 dark reddish gray), cf. Johnson 1987, 45.126 and 70.126 (Layer 2). Below the rim is a light reddish brown (10R 6/4 pale red) zone of 0.025–0.032 in width. The interior surface is light reddish brown (10R 6/2 - 10R 6/4 pale red).

Unpublished.

Cf. Bakalakis & Sakellariou 1981, pl. 71.3 and XLIV.4. Hood 1981–1982, 262, fig. 125.177 (Phase VIII). Keighley 1986, 389, fig. 11.20:6 (Phase II). Lichardus & Iliev 2000, 100, fig. 9.3 (Phase Karanovo IIIb). Schlor 2005, pl. 61.4 (Phase Karanovo V). Vitelli 2007, 243, fig. 29.k (subphase II. JC, Vitelli 2007, 39–44). Erdo 2013, 27, fig. 35.5 (Phase IV).

D.M.

81.

81. Μικρογραφικό πιθόσχημο αγγείο

Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής (ΑΓΚ 10767)
Προέλευση: σπήλαιο Β Στρύμης Ροδόπης
Νεότερη Νεολιθική (5400/5300–4500 π.Χ.)
Πηλός
Σχεδόν ακέραιο.
Ύψ. 0123. Διάμ. χείλους 0,062. Διάμ. βάσης 0,065. Μέγ. διάμ. 0,115.

Χειροποίητο. Έχει επίπεδη βάση, στενό χείλος και τέσσερα, ανά δύο αντικριστά, ζευγάρια οπών (ανάρτησης;) στον ώμο. Επιφάνεια λειασμένη και στιλβωμένη εξωτερικά, αδρή-λειασμένη εσωτερικά, χρώματος ανοιχτού καφέ (5YR 6/3 light reddish brown) και γκρι (5YR 5/1 gray).

Αδημοσίευτο.

Βλ. Τριαντάφυλλος 1994, 624. Πρβλ. Schlor 2005, πίν. 61.14, 85.10 (Karanovo V).

Δ.Μ.

81. Miniature pithoid vase

Archaeological Museum of Komotini (ΑΓΚ 10767)
Provenance: Cave B, Strymi, Rodopi
Late Neolithic (5400/5300–4500 BC)
Clay
Almost intact.
H. 0123. Diam. (rim) 0.062. Diam. (base) 0.065. Max. diam. 0.115.

Handmade miniature vase with a flat base, narrow rim, and four pairs of through-holes on the shoulder, with the pairs facing one another, probably for suspension. The surface is burnished-polished on the outside and roughly polished on the inside, light brown (5YR 6/3 light reddish brown) and gray (5YR 5/1 gray) in color.

Unpublished.

See Τριαντάφυλλος 1994, 624. Cf. Schlor 2005, pl. 61.14, 85.10 (Karanovo V).

D.M.

82.

82. Φιαλόσχημο αγγείο

Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής (ΑΓΚ 10768)
Προέλευση: σπήλαιο Β Στρύμης Ροδόπης
Νεότερη Νεολιθική (5400/5300–4500 π.Χ.)
Πηλός με πολλά εγκλείσματα και χρυσίζουσα μίκα
Σχεδόν ακέραιο.
Ύψ. 0,09. Διάμ. χείλους 0,092. Διάμ. βάσης 0,061–0,066. Μέγ. διάμ. 0,108.

Χειροποίητο. Επίπεδη βάση. Δύο αντικριστές πλευρικές μαστοειδείς αποφύσεις-αυτιά, κάτω από το μέσο του ύψους του σώματος. Επιφάνεια λειασμένη-στιλβωμένη εξωτερικά, λειασμένη εσωτερικά, χρώματος κοκκινωπού καφέ (2.5YR 5/4 reddish brown) και σκούρου κοκκινωπού γκρι (2.5YR 4/1 dark reddish gray) εξωτερικά, πορτοκαλί (10R 6/8 red) εσωτερικά. Εσωτερικά του χείλους σκούρο κοκκινωπό γκρι (2.5YR 4/1 dark reddish gray) σε ζώνη πλάτους περίπου 0,02 μ.

Αδημοσίευτο.

Βλ. Τριαντάφυλλος 1994, 624. Πρβλ. Bakalakis & Sakellariou 1981, πίν. 71.2, XLIV. 3. Evans 1986, 427, εικ. 12.14: 8 (Φάση III). ·Treuil 2004, πίν. 45.15249 (Ορίζοντας IVA). Parzinger 2005, 204, πίν. 98.4 (Aşağı Pınar, Στρώμα 4/5).

Δ.Μ.

82. Phiale-shaped vase

Archaeological Museum of Komotini (ΑΓΚ 10768)
Provenance: Cave B, Strymi, Rodopi
Late Neolithic (5400/5300–4500 BC)
Clay with many inclusions and gold-colored mica
Almost intact.
H. 0.09. Diam. (rim) 0.092. Diam. (base) 0.061–0.066. Max. diam. 0.108.

Handmade phiale-shaped vase with flat base and two opposing lateral mastoid apophyses below the middle of the body. The outer surface is burnished-polished and reddish brown (2.5YR 5/4 reddish brown) and dark reddish gray (2.5YR 4/1 dark reddish gray) in color, while the inner is polished and orange (10R 6/8 red). The inner surface of the rim is dark reddish gray (2.5YR 4/1 dark reddish gray) in a zone of approximately 0.02 in width.

Unpublished.

See Τριαντάφυλλος 1994, 624. Cf. Bakalakis & Sakellariou 1981, pl. 71.2, XLIV. 3. Evans 1986, 427, fig. 12.14: 8 (Phase III). Treuil 2004, pl. 45.15249 (Horizon IVA). Parzinger 2005, 204, pl. 98.4 (Aşağı Pınar, Stratum 4/5).

D.M.

83.

83. Τροπιδωτό φιαλόσχημο αγγείο

Αρχοντικό Ταβανιώτη, Μαρώνεια (ΑΓΚ 10769)
Προέλευση: σπήλαιο Β Στρύμης Ροδόπης
Νεότερη Νεολιθική (5400/5300–4500 π.Χ.)
Πηλός καθαρός, με χρυσίζουσα μίκα
Σχεδόν ακέραιο (λείπει η λαβή, απόκρουση στο χείλος).
Ύψ. 0,154. Διάμ. χείλους 0,175. Διάμ. βάσης 0,064. Μέγ. διάμ. 0,193.

Χειροποίητο. Τροπίδωση στο κατώτερο τμήμα του σώματος, επίπεδη βάση, κατακόρυφη ωοειδούς τομής λαβή. Επιφάνεια στιλβωμένη εξωτερικά, λειασμένη εσωτερικά χρώματος κοκκινωπού καφέ (5YR 5/4 reddish brown) και σκούρου κοκκινωπού γκρι (5YR 4/2 dark reddish gray) αντίστοιχα.

Αδημοσίευτο.

Βλ. Τριαντάφυλλος 1994, 624. Πρβλ. Keighley 1986, 382, εικ. 11.13:1 (Φάση ΙΙ). Evans 1986, 425, εικ. 12.12:2 (Φάση ΙΙΙ). Treuil 2004, πίν. 64.13288 (Ορίζοντας VIA). Schlor 2005, πίν. 61.4 (Περίοδος Karanovo V). Parzinger 2005, 110, πίν. 4.2 (Aşağı Pınar, Στρώμα 2).

Δ.Μ.

83. Carinated phiale-shaped vase

Tavaniotis Mansion, Maroneia (ΑΓΚ 10769)
Provenance: Cave B, Strymi, Rodopi
Late Neolithic (5400/5300–4500 BC)
Fine clay with gold mica inclusions
Almost intact, missing the handle and with chips on the rim.
H. 0.154. Diam. (rim) 0.175. Diam. (base) 0.064. Max. diam. 0.193.

Handmade phiale-shaped vase with a carination on the lower part of the body. The base is flat, and the vertical handle is oval in section. The outer surface is burnished and reddish brown (5YR 5/4 reddish brown), while the inner is polished and dark reddish gray (5YR 4/2 dark reddish gray) in color.

Unpublished.

See Τριαντάφυλλος 1994, 624. Cf. Keighley 1986, 382, fig. 11.13:1 (Phase II). Evans 1986, 425, fig. 12.12:2 (Phase III). Treuil 2004, pl. 64.13288 (Horizon VIA). Schlor 2005, pl. 61.4 (Karanovo V Period). Parzinger 2005, 110, pl. 4.2 (Aşağı Pınar, Layer 2).

D.M.

84.

84. Φιαλόσχημο αγγείο

Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής (ΑΓΚ 10770)
Προέλευση: σπήλαιο Β Στρύμης Ροδόπης
Νεότερη Νεολιθική (5400/5300–4500 π.Χ.)
Πηλός με πολλά εγκλείσματα και ελάχιστους μικροσκοπικούς κόκκους μίκας
Σχεδόν ακέραιο.
Ύψ. 0,112. Διάμ. χείλους 0,123. Διάμ. βάσης 0,084. Μέγ. διάμ. 0,144.

Χειροποίητο φιαλόσχημο αγγείο με επίπεδη βάση και δύο μαστοειδείς αποφύσεις στο σώμα, σε ύψος 0,05, που απέχουν μεταξύ τους 0,04. Επιφάνεια λειασμένη-στιλβωμένη εσωτερικά και εξωτερικά με ρωγμές, χρώματος σκούρου κοκκινωπού γκρι (10R 4/1 dark reddish gray).

Αδημοσίευτο.

Βλ.Τριαντάφυλλος 1994, 624. Πρβλ. Bakalakis & Sakellariou 1981, πίν. 62.9 και XXXVI.7. Schlor 2005, πίν. 62.3 (Περίοδος Karanovo V).

Δ.Μ.

84. Phiale-shaped vase

Archaeological Museum of Komotini (ΑΓΚ 10770)
Provenance: Cave B, Strymi, Rodopi
Late Neolithic (5400/5300–4500 BC)
Clay with many inclusions and a few tiny grains of mica
Almost intact.
H. 0.112. Diam. (rim) 0.123. Diam. (base) 0.084. Max. diam. 0.144.

Handmade phiale-shaped vase with a flat base and two mastoid apophyses on the body, at a height of 0.05, and 0.04 in between. The surfaces are burnished and polished. The clay is dark reddish gray in color (10R 4/1 dark reddish gray), and there are cracks.

Unpublished.

See Τριαντάφυλλος 1994, 624. Cf. Bakalakis & Sakellariou 1981, pl. 62.9 and XXXVI.7. Schlor 2005, pl. 62.3 (Karanovo V Period).

D.M.

85.

85. Ανθρωπόμορφο αγγείο με εγχάρακτη και πλαστική διακόσμηση

Αρχοντικό Ταβανιώτη, Μαρώνεια (ΑΓΚ 10774)
Προέλευση: σπήλαιο Β Στρύμης Ροδόπης
Νεότερη Νεολιθική (5400/5300-4500 π.Χ.)
Πηλός καθαρός, περιέχει χρυσίζουσα μίκα
Αποσπασματικά σωζόμενο.
Ύψ. 0,167. Πλ. 0,20. Διάμ. χείλους (εκτ.) 0,107.

Τμήμα από το χείλος, τον λαιμό και τον ώμο κλειστού αγγείου με εγχάρακτη και πλαστική διακόσμηση στη μία όψη, η οποία αποδίδει τα χαρακτηριστικά ανθρώπινου προσώπου (φρύδια, μάτια, μύτη και αυτιά). Οι κατακόρυφες αποφύσεις (ύψους 0,022–0,024 μ. και πλάτους 0,009–0,01 μ.) που αποδίδουν τα αυτιά διακοσμούνται με δύο οριζόντιες εγχαράξεις η κάθε μία. Επιφάνεια στιλβωμένη στην μπροστινή όψη εξωτερικά, λειασμένη στην εξωτερική πίσω όψη, και αδρά λειασμένη εσωτερικά. Ανοιχτό καφέ (5YR 6/6 reddish yellow) εξωτερικά, ανοιχτό κοκκινωπό καφέ (5YR 6/4 light reddish brown) εσωτερικά.

Αδημοσίευτο.

Βλ.Τριαντάφυλλος 1994, 624. Πρβλ. Mellaart 1970, 111, πίν. LXIII.1 και 265, εικ. 57.3 (Hacılar Στρώμα VI). Özdoğan & Dede 1998. Vitelli 1999, 169, εικ. 11.a (Φάση 3), 171, εικ. 12.g (Φάση 3). Virág 2000, 395, εικ. 2, 398, εικ. 5: 7 και 400, εικ. 7.1,2. Nikolov 2003a, 484, εικ. 2 (Περίοδοι Karanovo III–IV και IV) και 486, εικ. 3 (Περίοδος Karanovo IV). Nikolov 2003b, 71, εικ. 9 και 74, εικ. 18. Parzinger 2005, 108, πίν. 2.2 και 227, πίν. 121.2 (Aşağı Pınar Στρώμα 2). Peschlow-Bindokat & Gerber 2012, 112, εικ. 51. Çilingiroğlu et al. 2012, 163, εικ. 9 (Ulucak Στρώμα IVb). Μάτσας 2014, 319 και πίν. 43. Ευστρατίου 2017, 538, εικ. 1103.

Δ.Μ.

85. Anthropomorphic closed vase with incised and relief decoration

Tavaniotis Mansion, Maroneia (ΑΓΚ 10774)
Provenance: Cave B, Strymi, Rodopi
Late Neolithic (5400/5300–4500 BC)
Fine clay with gold mica inclusions
Intact.
H. 0.167. W. 0.20. Diam. (rim. est.) 0.107.

Part of the rim, neck, and shoulder of a closed vase with incised and relief decoration on one side, depicting a human face, including eyebrows, eyes, nose, and ears. The vertical apophyses representing ears are 0.022–0.024 high and 0.009–0.01 wide and are each decorated with two horizontal incisions. The surface of the vase is burnished on the outside front and polished on the back, while the inner surface is roughly polished. Both the front and back outer surfaces are light brown (5YR 6/6 reddish yellow) in color, while the inner is light reddish brown (5YR 6/4 light reddish brown).

Unpublished.

See Τριαντάφυλλος 1994, 624. Cf. Mellaart 1970, 111, pl. LXIII.1 and 265, fig. 57.3 (Hacılar Layer VI). Özdoğan & Dede 1998. Vitelli 1999, 169, fig. 11a (Phase 3), 171, fig. 12.g (Phase 3). Virág 2000, 395, fig. 2, 398, fig. 5: 7, 400, fig. 7.1,2. Nikolov 2003a, 484, fig. 2 (Karanovo phases III-IV and IV), 486, fig. 3 (Karanovo Phase IV). Nikolov 2003b, 71, figs. 9, 74, fig. 18. Parzinger 2005, 108, pl. 2.2, 227, pl. 121.2 (Lower Pınar Layer 2). Peschlow-Bindokat & Gerber 2012, 112, fig. 51. Çilingiroğluet al. 2012, 163, fig. 9 (Ulucak Stratum IVb). Μάτσας 2014, 319, pl. 43. Ευστρατίου 2017, 538, fig. 1103.

D.M.

86.

86. Λίθινος πέλεκυς

Αρχαιολογικό Μουσείο Κομοτηνής (ΑΓΚ 181)
Προέλευση: σπήλαιο Β Στρύμης Ροδόπης
Πιθανώς Νεότερη Νεολιθική (5400/5300-4500 π.Χ.)
Γρανίτης
Ακέραιος.
Μήκ. 0,178. Πλ. 0,072. Πάχ. 0,056.

Πέλεκυς από γρανίτη.

Πρβλ. Hood 1981-1982, 67, εικ. 44.324

Δ.Μ.

86. Stone axe

Archaeological Museum of Komotini (ΑΓΚ 181)
Provenance: Cave B Strymi, Rodopi
Probably Late Neolithic (5400/5300–4500 BC)
Granite
Intact.
L. 0.178. W. 0.072. Th. 0.056.

Stone axe made of granite.

Cf. Hood 1981, 67, fig. 44.324

D.M.

87.

87. Μικρή άωτη φιάλη

Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας (ΣΒΕ 2263)
Προέλευση: σπήλαιο Καταρρακτών Σιδηροκάστρου Σερρών
Πρώιμη Εποχή Χαλκού Ι (τέλη 4ης–αρχές 3ης χιλιετίας π.Χ.)
Πηλός καστανός με ελάχιστες προσμείξεις (μελανός πυρήνας)
Αποσπασματική, συγκολλημένη, σώζεται σε κατατομή.
Ύψ. 0,085. Διάμ. χείλους 0,125. Διάμ. βάσης 0,06.

Χειροποίητη, σιγμοειδούς κατατομής. Σώμα κωνικό. Χείλος ψηλό, σχεδόν κυλινδρικό, ελαφρώς εξωστρέφον στην απόληξη. Βάση δισκόμορφη επίπεδη. Επιφάνειες στιλβωμένες, επιμελέστερα στην εξωτερική.

Πουλάκη-Παντερμαλή κ.ά. 2004, εικ. 4δ. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 220, εικ. 16.11. Siros & Miteletsis 2016, 331, εικ. 18.2. Για αντίστοιχα στη θέση Hotnica Vodopada της βόρειας Βουλγαρίας, βλ. Ilčeva 2002, 76, εικ. 54.5,6.

Α.Σ.

87. Small handleless phiale

Ephorate of Palaeoanthropology-Speleology (ΣΒΕ 2263)
Provenance: Katarraktes Cave, Sidirokastro, Serres
Early Bronze Age I (late 4th–early 3rd millennium BC)
Brown clay with a few inclusions (black core)
Fragmented, reassembled, and preserved in profile.
H. 0.085. Diam. (rim) 0.125. Diam. (base) 0.06.

Handmade S-shaped profile vase with conical body and flat disc-shaped base. The rim is high, almost cylindrical, and slightly everted. The surfaces are burnished.

Πουλάκη-Παντερμαλή κ.ά. 2004, fig. 4δ. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 220, fig. 16.11. Siros & Miteletsis 2016, 331, fig. 18.2. For similar vases at the site of Hotnica Vodopada in northern Bulgaria, see Ilčeva 2002, 76, fig. 54.5,6.

A.S.

88.

88. Μεγάλη άωτη φιάλη

Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας (ΣΒΕ 2270)
Προέλευση: σπήλαιο Καταρρακτών Σιδηροκάστρου Σερρών
Πρώιμη Εποχή Χαλκού Ι (τέλη 4ης–αρχές 3ης χιλιετίας π.Χ.)
Πηλός καστανομέλανος με πολλές προσμείξεις
Αποσπασματική, συγκολλημένη, σώζεται σε κατατομή.
Ύψ. 0,016. Διάμ. χείλους 0,30. Διάμ. βάσης 0,15.

Χειροποίητη. Σώμα βαθύ κωνικό. Χείλος εσωστρέφον με επίπεδη απόληξη. Βάση δισκόμορφη επίπεδη αδιαμόρφωτη. Επιφάνειες πλημμελώς στιλβωμένες, τοπικά απολεπισμένες. Καστανό επίχρισμα εξωτερικά και καστανομέλανο εσωτερικά. Σχήμα με νεολιθικές καταβολές.

Πουλάκη-Παντερμαλή κ.ά. 2004, 67, σχ. 3α. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 220, εικ. 16.5. Siros & Miteletsis 2016, 331, εικ. 18.4. Για παρόμοια αγγεία, βλ. Γραμμένος 1981, εικ. 18.320, 26.488 (Πεντάπολη Ι–ΙΙ). Sherratt 1986, 439, εικ. 13.2, 13.26: 1–3 (Σιταγροί V). Nikolova 1999, 196, εικ. 8.7.2.19–23 (πολιτισμός Ezero A1).

Α.Σ.

88. Large handleless phiale

Ephorate of Palaeoanthropology-Speleology (ΣΒΕ 2270)
Provenance: Katarraktes Cave, Sidirokastro, Serres
Early Bronze Age I (late 4th–early 3rd millennium BC)
Brownish-black clay with many inclusions
Fragmented, reassembled, preserved in profile.
H. 0.016. Diam. (rim) 0.30. Diam. (base) 0.15.

Handmade phiale with a deep conical body, everted rim with a flat lip, and flat, plain, disc-shaped base. The surfaces are poorly burnished, with chips in places. The outer surface has a brown slip, with brownish-black on the inner.

Πουλάκη-Παντερμαλή κ.ά. 2004, 67, fig. 3α. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 220, fig. 16.5. Siros & Miteletsis 2016, 331, fig. 18.4. Shape with Neolithic origins. For similar vases, see Γραμμένος 1981, fig. 18.320, 26.488 (Pentapolis I-II). Sherratt 1986, 439, figs. 13.2, 13.26: 1-3 (Sitagroi V). Nikolova 1999, 196, figs. 8.7.2.19-23 (Ezero A1 culture).

A.S.

89.

89. Ασκός

Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας (ΣΒΕ 2274)
Προέλευση: σπήλαιο Καταρρακτών Σιδηροκάστρου Σερρών
Πρώιμη Εποχή Χαλκού Ι (τέλη 4ης–αρχές 3ης χιλιετίας π.Χ.)
Πηλός καστανός, με αρκετές προσμείξεις (μελανός πυρήνας)
Αποσπασματικός, συγκολλημένος, σώζεται σε κατατομή.
Ύψ. 0,186. Διάμ. χείλους 0,095.

Χειροποίητος. Σώμα ωοειδές, λαιμός κυλινδρικός. Χείλος ελαφρώς εξωστρέφον. Λαβή ταινιωτή στη ράχη του αγγείου, προσαρτημένη στον ώμο και στον λαιμό. Βάση δισκόμορφη αδιαμόρφωτη. Επιφάνειες λειασμένες. Μελανά νέφη στην εξωτερική επιφάνεια. Το αγγείο είναι διακοσμημένο στο σώμα (με εξαίρεση τον λαιμό) και στη λαβή με εγχάρακτες διαγραμμισμένες ταινίες (μοτίβο της κλίμακας). Στο σώμα οι ταινίες είναι διαγώνιες, εφαπτόμενες ανά ζεύγη και υπό οξεία γωνία, ενώ στη λαβή οι ταινίες είναι παράλληλες κατά μήκος της ράχης.

Σύρος κ.ά. 2007, 359, εικ. 5α7. Μυτελέτσης & Σύρος 2008, εικ. 4. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 219, εικ. 8γ, 16.4. Siros & Miteletsis 2016, 327, εικ. 14.9. Η διακόσμηση που υιοθετείται ευρέως κατά την Πρώιμη Εποχή Χαλκού από τους πολιτισμούς Coţofeni και Vucedol στα Βαλκάνια (Roman 1976, 27, εικ. 39. Tasić 1995, εικ. XXVI.7, XXX .1) αποτελεί απόηχο νεολιθικών τεχνοτροπιών (βλ. Παπαδόπουλος 2002, 232, εικ.15.16).

Α.Σ.

89. Askos

Ephorate of Palaeoanthropology-Speleology (ΣΒΕ 2274)
Provenance: Katarraktes Cave, Sidirokastro, Serres
Early Bronze Age I (late 4th–early 3rd millennium BC)
Brown clay with several inclusions (black core)
Fragmented, reassembled, and preserved in profile.
H. 0.186. Diam. (rim) 0.095.

Handmade vase with an oval body, cylindrical neck, and slightly everted rim. A tapered handle attaches to the shoulder and the neck. The base is plain and disc-shaped. Both the inner and outer surfaces are polished, with black clouds on the outer. An incised scale pattern decorates the body and handle, while the neck is undecorated. The bands of the scale on the body are diagonal, intersecting at acute angles, while on the handle they are parallel to the spine.

Σύρος κ.ά. 2007, 359, fig. 5α7. Μυτελέτσης & Σύρος 2008, fig. 4. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 219, fig. 8γ, 16.4. Siros & Miteletsis 2016, 327, fig. 14.9. This type of decoration was widespread in the Early Bronze Age Balkan Coţofeni and Vucedol cultures (Roman 1976, 27, fig. 39. Tasić 1995, fig. XXVI.7, XXX .1), and echoes that in use during the Neolithic (see Παπαδόπουλος 2002, 232, fig. 15.16).

A.S.

90.

90. Ανοιχτό, άωτο πιθοειδές αγγείο

Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας (ΣΒΕ 2316)
Προέλευση: σπήλαιο Καταρρακτών Σιδηροκάστρου Σερρών
Πρώιμη Εποχή Χαλκού Ι (τέλη 4ης–αρχές 3ης χιλιετίας π.Χ.)
Πηλός καστανέρυθρος ανοιχτός και τοπικά καστανός, με αρκετές προσμείξεις (μελανός πυρήνας)
Αποσπασματικό, συγκολλημένο, σώζεται σε κατατομή.
Ύψ. 0,42. Διάμ. χείλους 0,50. Διάμ. βάσης 0,15.

Χειροποίητο. Σώμα ευρύ κωνικό. Χείλος αδιαμόρφωτο, με σχεδόν επίπεδη απόληξη. Βάση δισκόμορφη επίπεδη. Επιφάνειες λειασμένες εξωτερικά και εσωτερικά, με μελανά νέφη.

Κουλίδου κ.ά. 2006, εικ. 8. Σύρος κ.ά. 2007, 359, εικ. 5α1. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 220, εικ. 16.19. Siros & Miteletsis 2016, 333, εικ. 20.1. Για παράλληλα στους Σιταγρούς Va, βλ. Sherratt 1986, 438, εικ. 13.15:1.

Α.Σ.

90. Open, handleless pithoid vase

Ephorate of Palaeoanthropology-Speleology (ΣΒΕ 2316)
Provenance: Katarraktes Cave, Sidirokastro, Serres
Early Bronze Age I (late 4th–early 3rd millennium BC)
Light reddish-brown clay, brown in places, with several inclusions (black core)
Fragmented, reassembled, preserved in profile.
H. 0.42. Diam. (rim) 0.50. Diam. (base) 0.15.

Handmade vase with a wide conical body and plain rim with an almost flat lip. The base is disc-shaped and flat. The surfaces are polished externally and internally, with black clouds.

Κουλίδου κ.ά. 2006, fig. 8. Σύρος κ.ά. 2007, 359, fig. 5α1. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 220, fig. 16.19. Siros & Miteletsis 2016, 333, fig. 20.1. For parallels at Sitagroi Va, see Sherratt 1986, 438, fig. 13.15:1).

A.S.

91.

91. Μικρογραφική φιάλη με απόφυση

Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας (ΣΒΕ 2320)
Προέλευση: σπήλαιο Καταρρακτών Σιδηροκάστρου Σερρών
Πρώιμη Εποχή Χαλκού Ι (τέλη 4ης–αρχές 3ης χιλιετίας π.Χ.)
Πηλός καστανομέλανος, με ελάχιστες προσμείξεις
Ακέραιη, αποκρουσμένη ελαφρώς στο χείλος.
Ύψ. 0,04. Διάμ. χείλους 0,082.

Χειροποίητη μικρογραφική φιάλη με απόφυση. Σώμα ημισφαιρικό. Χείλος αδιαμόρφωτο. Μικρή κατακόρυφη γλωσσοειδής απόφυση προσαρμοσμένη στο χείλος. Βάση αδιαμόρφωτη κυρτή. Επιμελούς κατασκευής. Επιφάνειες στιλβωμένες, πιο επιμελώς εξωτερικά. Στην εσωτερική επιφάνεια κατάλοιπα ερυθρής χρωστικής ουσίας. Τα μικρογραφικά αγγεία χρησιμοποιούνταν για τη μεταφορά/προσφορά μικρών ποσοτήτων τροφών, υγρών ή βοτάνων κλπ. Ενδέχεται, ωστόσο, να μην ήταν χρηστικά αγγεία αλλά να αποτελούσαν παιχνίδια παιδιών. Η επιμελής κατασκευή του συγκεκριμένου αγγείου παραπέμπει, ενδεχομένως, και σε κάποιου είδους συμβολισμό.

Μυτελέτσης & Σύρος 2010α, 1808, εικ. 28. Μυτελέτσης & Σύρος 2010β, 426, εικ. 7. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 219, εικ. 16.9. Siros & Miteletsis 2016, 328, εικ. 14.7. Το σχήμα συγκρίνεται με παρόμοια αγγεία από τη φάση ΙΙ της Πεντάπολης, βλ. Γραμμένος 1981, εικ. 14.207, 210). Για μικρογραφικά αγγεία-φιάλες και τη χρήση τους, βλ. Elster & Nikolaidou 2003, 436, σχ. 11.39-42, εικ. 11.19 (φάσεις ΙΙ, ΙΙΙ, V των Σιταγρών).

Α.Σ.

91. Miniature phiale with apophysis (knob)

Ephorate of Palaeoanthropology-Speleology (ΣΒΕ 2320)
Provenance: Katarraktes Cave, Sidirokastro, Serres
Early Bronze Age I (late 4th–early 3rd millennium BC)
Brownish-black clay with a few inclusions
Intact, slightly chipped at the edge.
H. 0.04. Diam. (rim) 0.082.

Handmade miniature phiale with apophysis. The body is hemispherical, and the rim is plain, apart from a small vertical tongue-shaped apophysis. The curved base is also plain. The vase is of meticulous construction with burnished surfaces, which are even finer on the outside. There are remnants of red pigment on the inner surface. Miniature vases such as these were used to transport and serve small quantities of food, liquids, herbs, etc. It is also possible that they were not utilitarian vases at all, but children's toys. The meticulous construction of this particular vase may also suggest symbolic use.

Μυτελέτσης & Σύρος 2010α, 1808, fig. 28. Μυτελέτσης & Σύρος 2010β, 426, fig. 7. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 219, fig. 16.9. Siros & Miteletsis 2016, 328, fig. 14.7. The shape is comparable to similar vases from phase II at Pentapolis, see Γραμμένος 1981, fig. 14.207, 210. For miniature phialae and their use, see Elster & Nikolaidou 2003, 436, fig. 11.39-42, fig. 11.19 (phases II, III, V at Sitagroi).

A.S.

92.

92. Ασύμμετρη φιάλη-«σαλτσιέρα»

Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας (ΣΒΕ 2324)
Προέλευση: σπήλαιο Καταρρακτών Σιδηροκάστρου Σερρών
Πρώιμη Εποχή Χαλκού Ι (τέλη 4ης–αρχές 3ης χιλιετίας π.Χ.)
Πηλός καστανός, με αρκετές προσμείξεις (μελανός πυρήνας)
Αποσπασματικό (λείπει τμήμα του χείλους και της προχοής και το μεγαλύτερο μέρος της λαβής), συγκολλημένο, σώζεται σε κατατομή.
Ύψ. 0,11. Διάμ. χείλους 0,21. Διάμ. βάσης 0,09.

Χειροποίητη. Σώμα βαθύ κωνικό. Εσωστρέφον χείλος με επίπεδη απόληξη. Επί του χείλους ανοιχτή προχοή, σχετικά κοντή, ελαφρώς ανυψούμενη. Αντικριστά της προχοής κάθετη σωληνωτή λαβή, προσαρτημένη στη μέγιστη διάμετρο του αγγείου. Βάση δισκόμορφη επίπεδη αδιαμόρφωτη. Επιφάνειες στιλβωμένες, κατά τόπους απολεπισμένες. Καστανό επίχρισμα εσωτερικά και εξωτερικά. Μελανά νέφη σημαντικής έκτασης.

Μυτελέτσης & Σύρος 2010α, 1808, εικ. 28. Μυτελέτσης & Σύρος 2010β, 426, εικ. 7. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 219, εικ. 16.2. Siros & Miteletsis 2016, 327, εικ. 14.2. Ο τύπος απαντά στις φάσεις ΙΙ της Πεντάπολης, βλ. Γραμμένος 1981, εικ 19.321, και ΙΑ του Καστανά, βλ. Aslanis 1985, 157, πίν. 72, εικ. 31.7, 43.14.

Α.Σ.

92. Asymmetrical phiale (sauceboat)

Ephorate of Palaeoanthropology-Speleology (ΣΒΕ 2324)
Provenance: Katarraktes Cave, Sidirokastro, Serres
Early Bronze Age I (late 4th–early 3rd millennium BC)
Brown clay with several inclusions (black core)
Fragmentary, part of the rim, spout, and most of the handle are missing, reassembled and preserved in profile.
H. 0.11. Diam. (rim) 0.21. Diam. (base) 0.09.

Handmade vase with a deep conical body and an inverted rim with flat lip. The spout on the rim is open, relatively short, and slightly raised. Opposite the spout is a vertical tubular handle, which is attached to the body at the point of maximum diameter. The flat disc-shaped base is plain, and the surfaces are burnished and chipped in places. The inner and outer surfaces have a brown slip with extensive black clouds.

Μυτελέτσης & Σύρος 2010α, 1808, fig. 28. Μυτελέτσης & Σύρος 2010β, 426, fig. 7. Siros & Myteletsis 2014, 219, fig. 16.2. Siros & Miteletsis 2016, 327, fig. 14.2. The vase shape under discussion occurs during phase II at Pentapolis, see Γραμμένος 1981, fig. 19.321, and IA at Kastanas, see Aslanis 1985, 157, pl. 72, figs. 31.7, 43.14.

A.S.

93.

93. Κλειστό άωτο πιθοειδές αγγείο

Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας (ΣΒΕ 2275)
Προέλευση: σπήλαιο Καταρρακτών Σιδηροκάστρου Σερρών
Πρώιμη Εποχή Χαλκού Ι (τέλη 4ης–αρχές 3ης χιλιετίας π.Χ.)
Πηλός ανοιχτός καστανέρυθρος με προσμείξεις
Ακέραιο, αποκρουσμένο ελαφρώς στο χείλος.
Ύψ. 0,40. Διάμ. χείλους 0,11. Διάμ. βάσης 0,16.

Χειροποίητο. Σώμα ωοειδές με ψηλό κυλινδρικό λαιμό, ενιαίου περιγράμματος. Χείλος αδιαμόρφωτο με μειούμενη απόληξη. Βάση δισκόμορφη αδιαμόρφωτη. Επιφάνειες στιλβωμένες πλημμελώς και απολεπισμένες κατά τόπους εξωτερικά και λειασμένες εσωτερικά. Μελανά νέφη στην εξωτερική επιφάνεια. Βρέθηκε στον πυθμένα ορθογώνιας κατασκευής (θήκης) με τοιχώματα από ωμό πηλό και λατύπες.

Πουλάκη-Παντερμαλή κ.ά. 2004, 67, εικ. 4η, σχ. 3γ. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 220, εικ. 14, 16.20. Siros & Miteletsis 2016, 333, εικ. 18.6. Το σχήμα υπάρχει στα Βαλκάνια σε όλο το χρονολογικό φάσμα που καλύπτεται από τον μετα-νεολιθικό πολιτισμό Cernavoda I (βλ. Nikolova 1999, 129, εικ.7.30.2-4) μέχρι και τη φάση Vb των Σιταγρών της προχωρημένης Πρώιμης Εποχής Χαλκού (βλ. Sherratt 1986, 439, εικ. 13.25.11). Εντοπίζεται, επίσης, στους ορίζοντες VI και VII της Stúdena vóda στη νοτιοδυτική Βουλγαρία (βλ. Chohadzhiev 2001, 73, 78, εικ. 75.1, 85.7), ενώ βρίσκει παράλληλα και στο σπήλαιο Yagodina της βουλγαρικής Ροδόπης (βλ. Avramova 1992, 244–247).

Α.Σ.

93. Closed handleless pithoid vase

Ephorate of Palaeoanthropology-Speleology (ΣΒΕ 2275)
Provenance: Katarraktes Cave, Sidirokastro, Serres
Early Bronze Age I (late 4th–early 3rd millennium BC)
Light reddish-brown clay with inclusions
Intact, slightly damaged on the rim.
H. 0.40. Diam. (rim) 0.11. Diam. (base) 0.16.

Handmade pithoid vase with an oval body and a tall cylindrical neck. The plain rim has a tapered end, while the base is disc-shaped. The surfaces are poorly polished and chipped in places on the exterior, while the interior is smoothed. Black clouds on the outer surface. The vase has been derived from the bottom of a rectangular structure (case) with walls made of raw clay and angular stones.

Πουλάκη-Παντερμαλή κ.ά. 2004, 67, figs. 4η, 3γ. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 220, figs. 14, 16.20. Siros & Miteletsis 2016, 333, fig. 18.6. This vase shape is present in the Balkans throughout the post-Neolithic Cernavoda I culture (see Nikolova 1999, 129, fig. 7.30.2–4) and up to phase Vb at Sitagroi in the advanced Early Bronze Age (see Sherratt 1986, 439, fig. 13.25.11). It is also found in horizons VI and VII at Stúdena vóda in southwestern Bulgaria (see Chohadzhiev 2001, 73, 78, figs. 75.1, 85.7) and at the Yagodina Cave in the Bulgarian Rhodopes (see Avramova 1992, 244-247).

A.S.

94.

94. Άωτη φιάλη

Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας (ΣΒΕ 2291)
Προέλευση: σπήλαιο Καταρρακτών Σιδηροκάστρου Σερρών
Πρώιμη Εποχή Χαλκού Ι (τέλη 4ης–αρχές 3ης χιλιετίας π.Χ.)
Πηλός ανοιχτός καστανέρυθρος, με αρκετές προσμείξεις (μελανός πυρήνας)
Σχεδόν πλήρες, συγκολλημένο εν μέρει, αποκρουσμένο τοπικά στο χείλος.
Ύψ. 0,125. Διάμ. χείλους 0,22. Διάμ. βάσης 0,10.

Χειροποίητη άωτη βαθειά φιάλη. Σώμα κατατομής εχίνου. Χείλος ψηλό, κυλινδρικό, αρθρωμένο σε σχέση με το σώμα. Βάση δισκόμορφη επίπεδη αδιαμόρφωτη. Επιφάνειες στιλβωμένες, πιο επιμελώς εξωτερικά. Μελανά νέφη στις επιφάνειες εσωτερικά και εξωτερικά. Κοιλιά διακοσμημένη περιμετρικά με κατακόρυφες αυλακώσεις σε παράταξη, που διακόπτονται από τέσσερα συμμετρικά διαμορφωμένα επιμήκη εξάρματα.

Μυτελέτσης & Σύρος 2008, εικ. 3δ, 4. Σύρος κ.ά. 2007, 359, εικ. 5α2. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 219, εικ. 16.1. Siros & Miteletsis 2016, 327, εικ. 14.1. Προσομοιάζει σε αγγεία των Σιταγρών IV (βλ. Sherratt 1986, 435, εικ. 13.4:1), του Ντικιλί Τας IIIA (βλ. Séfériadès 1983, 659–661, εικ. 44) και της Πεντάπολης Ι (βλ. Γραμμένος 1981, εικ. 28.546).

Α.Σ.

94. Handleless phiale

Ephorate of Palaeoanthropology-Speleology (ΣΒΕ 2291)
Provenance: Katarraktes Cave, Sidirokastro, Serres
Early Bronze Age I (late 4th–early 3rd millennium BC)
Light reddish-brown clay with several inclusions (black core)
Almost intact, partially reassembled, damaged locally on the rim.
H. 0.125. Diam. (rim) 0.22. Diam. (base) 0.10.

Deep handmade handleless phiale, with an echinus-shaped body. The high cylindrical rim is pronounced in relation to the body. The disc-shaped base is flat and plain, while the surfaces are both burnished, more carefully on the outside. Black clouds are visible on both the inner and outer surfaces. The belly is decorated around the perimeter with vertical grooves in a row, interrupted by four symmetrically shaped elongated knobs.

Μυτελέτσης & Σύρος 2008, fig. 3δ, 4. Σύρος κ.ά. 2007, 359, fig. 5α2. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 219, fig. 16.1. Siros & Miteletsis 2016, 327, fig. 14.1. For similar vases at Sitagroi IV (see Sherratt 1986, 435, fig. 13.4:1), as well as from Dikili Tas IIIA (see Séfériadès 1983, 659–661, fig. 44) and Pentapolis I (see Γραμμένος 1981, fig. 28.546).

A.S.

95.

95. Μικρό μόνωτο κύπελλο

Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας (ΣΒΕ 2295)
Προέλευση: σπήλαιο Καταρρακτών Σιδηροκάστρου Σερρών
Πρώιμη Εποχή Χαλκού Ι (τέλη 4ης–αρχές 3ης χιλιετίας π.Χ.)
Πηλός καστανός με ελάχιστες προσμείξεις
Ακέραιο.
Ύψ. 0,078. Διάμ. χείλους 0,048.

Χειροποίητο μόνωτο κύπελλο μικρού μεγέθους. Σιγμοειδούς κατατομής. Σώμα σφαιρικό, ενιαίου περιγράμματος με τον ψηλό κυλινδρικό λαιμό. Χείλος αδιαμόρφωτο. Λαβή σχετικά στιβαρή, κάθετη, ελλειψοειδούς διατομής, προσαρτημένη χαμηλά στο σώμα και στο χείλος. Βάση αδιαμόρφωτη κυρτή. Επιφάνειες στιλβωμένες εξωτερικά και λειασμένες εσωτερικά. Καστανό επίχρισμα εξωτερικά. Μελανά νέφη στην εξωτερική επιφάνεια, κυρίως στο κατώτερο τμήμα του αγγείου. Διακοσμημένο περιμετρικά του λαιμού με ζεύγος εγχάρακτων τεθλασμένων γραμμών.

Κουλίδου κ.ά. 2006, 1398, εικ. 12β. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 226, εικ. 20β. Siros & Miteletsis 2016, 337, εικ. 23.1. Το σχήμα είναι κοινό στη φάση Vb των Σιταγρών της προχωρημένης Πρώιμης Εποχής του Χαλκού (βλ. Sherratt 1986, 439, σχ. 13.20.1-24, εικ. XCIX.1, 3-18). Επίσης, εμφανίζεται στην πρώιμη Τρωική φάση IIb (τύπος HIII, βλ. Podzuweit 1979, 23-27, 158-162, εικ.7.2-HIIIa,b) και στη φάση VII του Karanovo στη Βουλγαρία (βλ. Todorova 2003, εικ. 17).

Α.Σ.

95. Small one-handled cup

Ephorate of Palaeoanthropology-Speleology (ΣΒΕ 2295)
Provenance: Katarraktes Cave, Sidirokastro, Serres
Early Bronze Age I (late 4th–early 3rd millennium BC)
Brown clay with a few inclusions
Intact.
H. 0.078. Diam. (rim) 0.048.

Small handmade, one-handled cup of S-shaped profile. The body is spherical and the rim plain. Relatively sturdy, the vertical handle of ellipsoidal cross-section is attached to the lower body and the rim. There is brown slip on the outer surface, along with black clouds, mainly on the lower part of the vase. The neck is decorated with a pair of engraved zigzag lines.

Κουλίδου κ.ά. 2006, 1398, fig. 12β. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 226, fig. 20β. Siros & Miteletsis 2016, 337, fig. 23.1. The shape is common in phase Vb at Sitagroi, dated to the advanced Early Bronze Age (see Sherratt 1986, 439, figs. 13.20.1–24, fig. XCIX.1, 3-18). It also appears in early Trojan phase IIb (type HIII, see Podzuweit 1979, 23–27, 158–162, fig. 7.2-HIIIa,b) and in phase VII at Karanovo in Bulgaria (see Todorova 2003, fig. 17).

A.S.

96.

96. Μικρογραφική άωτη φιάλη

Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας (ΣΒΕ 2301)
Προέλευση: σπήλαιο Καταρρακτών Σιδηροκάστρου Σερρών
Πρώιμη Εποχή Χαλκού Ι (τέλη 4ης–αρχές 3ης χιλιετίας π.Χ.)
Πηλός καστανέρυθρος, με πολλές προσμείξεις
Ακέραιο.
Ύψ. 0,023. Διάμ. χείλους 0,04.

Χειροποίητη. Σώμα ημισφαιρικό. Χείλος αδιαμόρφωτο μειούμενο. Βάση αδιαμόρφωτη. Πρόχειρης κατασκευής. Επιφάνειες αδρές. Τα μικρογραφικά αγγεία χρησιμοποιούνταν για τη μεταφορά/προσφορά μικρών ποσοτήτων τροφών, υγρών ή βοτάνων κλπ. Ενδέχεται, ωστόσο, να μην ήταν χρηστικά αγγεία αλλά να αποτελούσαν παιχνίδια παιδιών.

Μυτελέτσης & Σύρος 2010β, 426, εικ. 7. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 219, εικ. 16.10. Siros & Miteletsis 2016, 327, εικ. 14.8. Για μικρογραφικά αγγεία-φιάλες και τη χρήση τους, βλ. Elster & Nikolaidou 2003, 436, σχ. 11.39–42, εικ. 11.19 (φάσεις II, III, V των Σιταγρών).

Α.Σ.

96. Miniature handleless phiale

Ephorate of Palaeoanthropology-Speleology (ΣΒΕ 2301)
Provenance: Katarraktes Cave, Sidirokastro, Serres
Early Bronze Age I (late 4th–early 3rd millennium BC)
Reddish-brown clay with many inclusions
Intact.
H. 0.023. Diam. (rim) 0.04.

Handmade miniature handleless phiale with unmodified base, hemispherical body, and plain, tapered rim. The surfaces are rough, and the vase is of crude construction. Miniature vases were used to serve small quantities of food, liquids, herbs, etc. They have also interpreted as children's toys.

Μυτελέτσης & Σύρος 2010b, 426, fig. 7. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 219, fig. 16.10. Siros & Miteletsis 2016, 327, fig. 14.8. For miniature phialae and their use, see Elster & Nikolaidou 2003, 436, figs. 11.39–42, 11.19 (phases II, III, V at Sitagroi).

A.S.

97.

97. Πήλινο σφονδύλι

Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας (ΣΒΕ 1017)
Προέλευση: σπήλαιο Καταρρακτών Σιδηροκάστρου Σερρών
Πρώιμη Εποχή Χαλκού Ι (τέλη 4ης–αρχές 3ης χιλιετίας π.Χ.)
Πηλός καστανέρυθρος, με αρκετές προσμείξεις
Ακέραιο, φθορές στο χείλος της οπής και στην τροπίδωση.
Ύψ. 0,03. Διάμ. 0,042.

Πήλινο σφονδύλι, συμπιεσμένου αμφικωνικού σχήματος, με καμπυλούμενη τροπίδωση. Επιφάνεια λειασμένη. Καστανό επίχρισμα. Μελανά νέφη. Οι φθορές στο χείλος της οπής και στην τροπίδωση αποδίδονται στη χρήση (στην πρώτη περίπτωση προκλήθηκαν κατά την προσπάθεια στερέωσης του σφονδυλιού στο αδράχτι και στη δεύτερη ίσως από την τριβή του σφονδυλιού με την κλωστή).

Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 210, εικ. 4γ. Για τον τύπο, βλ. Παπαδοπούλου 2010, 188–189, εικ. 1δ. Κατά την Πρώιμη Εποχή Χαλκού, ο αμφικωνικός τύπος σφονδυλιού αναδεικνύεται σε έναν από τους πλέον δημοφιλείς στη βόρεια Ελλάδα, βλ. Carington-Smith 1975, 254.

Α.Σ.

97. Clay spindle whorl

Ephorate of Palaeoanthropology-Speleology (ΣΒΕ 1017)
Provenance: Katarraktes Cave, Sidirokastro, Serres
Early Bronze Age I (late 4th–early 3rd millennium BC)
Reddish-brown clay with several inclusions
Intact, but with damage to the edge of the hole and the carination.
H. 0.03. Diam. 0.042.

Clay spindle whorl of compressed biconical shape, with curved carination. The surface is polished and has brown slip and black clouds. Damage to the edge of the hole and to the carination are attributed to use; for the former, affixing the whorl to the spindle, and for the latter, perhaps abrasion by thread.

Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 210, fig. 4γ. For this type of spindle whorls, see Παπαδοπούλου 2010, 188-189, fig. 1δ. During the Early Bronze Age, the biconical whorl emerged as one of the most popular in northern Greece, see Carington-Smith 1975, 254.

A.S.

98.

98. Πήλινο κυλινδρικό υφαντικό βάρος

Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας (ΣΒΕ 1020)
Προέλευση: σπήλαιο Καταρρακτών Σιδηροκάστρου Σερρών
Πρώιμη Εποχή Χαλκού Ι (τέλη 4ης–αρχές 3ης χιλιετίας π.Χ.)
Πηλός καστανέρυθρος, με πολλές προσμείξεις
Ακέραιο, αποκρουσμένο.
Μήκ. 0,142. Διάμ. 0,075.

Πήλινο κυλινδρικό υφαντικό βάρος, με κατά μήκος διαμπερή κυκλική οπή. Επιφάνεια αδρή. Μελανά νέφη.

Κουλίδου κ.ά. 2006, εικ. 8. Σύρος κ.ά. 2007, 360, εικ. 5γ. Μυτελέτσης & Σύρος 2010β, 427, εικ. 10. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 220, εικ. 17.20. Siros & Miteletsis 2016, 328, εικ. 16.5. Τα πήλινα κυλινδρικά υφαντικά βάρη συνηθίζονται στη φάση IV των Σιταγρών, βλ. Elster 2003a, 240-242, πίν. 6.4, σχ. 6.19α. Renfrew et al. 1986, 205, εικ. XXXIV.1.

Α.Σ.

98. Clay cylindrical loom weight

Ephorate of Palaeoanthropology-Speleology (ΣΒΕ 1020)
Provenance: Katarraktes Cave, Sidirokastro, Serres
Early Bronze Age I (late 4th–early 3rd millennium BC)
Reddish-brown clay with many inclusions
Intact but chipped.
L. 0.142. Diam. 0.075.

Clay cylindrical loom weight, with a circular through-hole running lengthwise. The surface is rough. Black clouds are detected.

Κουλίδου κ.ά. 2006, fig. 8. Σύρος κ.ά. 2007, 360, fig. 5γ. Μυτελέτσης & Σύρος 2010β, 427, fig. 10. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 220, fig. 17.20. Siros & Miteletsis 2016, 328, fig. 16.5. Clay cylindrical loom weights are common in phase IV at Sitagroi, see Elster 2003a, 240-2, pl. 6.4, fig. 6.19a. Renfrew 1986, 205, fig. XXXIV.1.

A.S.

99.

99. Πήλινο δισκόμορφο υφαντικό βάρος

Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας (ΣΒΕ 1024)
Προέλευση: σπήλαιο Καταρρακτών Σιδηροκάστρου Σερρών
Πρώιμη Εποχή Χαλκού Ι (τέλη 4ης–αρχές 3ης χιλιετίας π.Χ.)
Πηλός καστανέρυθρος, με προσμείξεις
Ακέραιο.
Διάμ. 0,058.

Αποστρογγυλεμένο όστρακο μεγάλου χειροποίητου αγγείου με διαμπερή οπή και δευτερογενή χρήση ως υφαντικό βάρος. Επιφάνειες στιλβωμένες. Εξωτερική επιφάνεια μελανή λόγω έκθεσης σε φωτιά.

Κουλίδου κ.ά. 2006, εικ. 8. Σύρος κ.ά. 2007, 359, εικ. 3β. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 220, εικ. 17.23. Siros & Miteletsis 2016, 333, εικ. 21.9. Στους Σιταγρούς τα δισκόμορφα υφαντικά βάρη εμφανίζονται κυρίως στις φάσεις IV και V (Elster 2003a, 240–242, πίν. 6.4, σχ. 6.19b).

Α.Σ.

99. Clay discoid loom weight

Ephorate of Palaeoanthropology-Speleology (ΣΒΕ 1024)
Provenance: Katarraktes Cave, Sidirokastro, Serres
Early Bronze Age I (late 4th–early 3rd millennium BC)
Reddish-brown clay with inclusions
Intact.
Diam. 0.058.

Rounded sherd from a large handmade vase with a through-hole, reused as a loom weight. The surfaces of the vase were burnished, while the external one is blackened due to exposure to fire.

Κουλίδου κ.ά. 2006, fig. 8. Σύρος κ.ά. 2007, 359, fig. 3β. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 220, fig. 17.23. Siros & Miteletsis 2016, 333, fig. 21.9. At Sitagroi, disc-shaped loom weights appear mainly in phases IV and V (Elster 2003a, 240-2, pl. 6.4, fig. 6.19b).

A.S.

100.

100. Πήλινο σφονδύλι

Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας (ΣΒΕ 1026)
Προέλευση: σπήλαιο Καταρρακτών Σιδηροκάστρου Σερρών
Πρώιμη Εποχή Χαλκού Ι (τέλη 4ης–αρχές 3ης χιλιετίας π.Χ.)
Πηλός καστανέρυθρος, με ελάχιστες προσμείξεις
Ακέραιο, φθορές στο χείλος της οπής.
Ύψ. 0,028. Διάμ. 0,035.

Πήλινο σφονδύλι, αμφικωνικού σχήματος, με γωνιώδη τροπίδωση. Επιφάνεια λειασμένη. Μεγάλο μέρος της επιφάνειας μελανή λόγω έκθεσης σε φωτιά. Οι φθορές στο χείλος της οπής αποδίδονται στη χρήση (προκλήθηκαν κατά την προσπάθεια στερέωσης του σφονδυλιού στο αδράχτι).

Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 210, εικ. 4γ. Για τον τύπο, βλ. Παπαδοπούλου 2010, 188–189, εικ. 2γ. Κατά την Πρώιμη Εποχή Χαλκού, ο αμφικωνικός τύπος σφονδυλιού αναδεικνύεται σε έναν από τους πλέον δημοφιλείς στη βόρεια Ελλάδα, βλ. Carington-Smith 1975, 254.

Α.Σ.

100. Biconical clay spindle whorl

Ephorate of Palaeoanthropology-Speleology (ΣΒΕ 1026)
Provenance: Katarraktes Cave, Sidirokastro, Serres
Early Bronze Age I (late 4th–early 3rd millennium BC)
Reddish-brown clay with a few inclusions
Intact, but with damage to the edge of the hole.
H. 0.028. Diam. 0.035.

Biconical clay spindle whorl with angular carination. The surface is polished, while part of it is blackened due to exposure to fire. The damage to the edge of the hole probably occurred when the whorl was fixed to the spindle.

Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 210, fig. 4γ. For this type of spindle whorls, see Παπαδοπούλου 2010, 188-189, fig. 2γ. During the Early Bronze Age, biconical spindle whorls emerged as one of the most popular types in northern Greece, see Carington-Smith 1975, 254.

A.S.

101, 102.

101, 102. Πήλινα σφονδύλια

Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας (ΣΒΕ 1015, ΣΒΕ 1033)
Προέλευση: σπήλαιο Καταρρακτών Σιδηροκάστρου Σερρών
Πρώιμη Εποχή Χαλκού Ι (τέλη 4ης–αρχές 3ης χιλιετίας π.Χ.)
Πηλός καστανομέλανος, με προσμείξεις
Ακέραια, φθορές στο χείλος της οπής του 102 (ΣΒΕ 1033).
101: Ύψ. 0,034. Διάμ. 0,052.
102: Ύψ. 0,02. Διάμ. 0,031.

Πήλινα σφονδύλια, συμπιεσμένου αμφικωνικού σχήματος, με καμπυλούμενη τροπίδωση. Επιφάνεια λειασμένη (με μελανά νέφη στο ΣΒΕ 1033). Οι φθορές στο χείλος της οπής αποδίδονται στη χρήση (προκλήθηκαν κατά την προσπάθεια στερέωσης του σφονδυλιού στο αδράχτι).

Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 220, εικ. 17.21, 17.22. Siros & Miteletsis 2016, 333, εικ. 21.8, 21.10. Για τον τύπο, βλ. Παπαδοπούλου 2010, 188-189, εικ. 1δ. Κατά την Πρώιμη Εποχή Χαλκού, ο αμφικωνικός τύπος σφονδυλιού αναδεικνύεται σε έναν από τους πλέον δημοφιλείς στη βόρεια Ελλάδα, βλ. Carington-Smith 1975, 254.

Α.Σ.

101, 102. Clay spindle whorls

Ephorate of Palaeoanthropology-Speleology (ΣΒΕ 1015, ΣΒΕ 1033)
Provenance: Katarraktes Cave, Sidirokastro, Serres
Early Bronze Age I (late 4th–early 3rd millennium BC)
Brownish-black clay with inclusions
Intact, but with damage to the edge of the hole (ΣΒΕ 1033).
101: H. 0.034. Diam. 0.052.
102: H. 0.02. Diam. 0.031.

Clay spindle whorls, compressed biconical in shape with curved carinations. The surfaces are polished, with black clouds (ΣΒΕ 1033). The damage to the edge of the hole is attributed to fixing the whorl to the spindle.

Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 220, fig. 17.21, 17.22. Siros & Miteletsis 2016, 333, fig. 21.8, 21.10. For this type of spindle whorls, see Παπαδοπούλου 2010, 188-189, fig. 1δ. During the Early Bronze Age, the biconical spindle whorl emerged as one of the most popular in northern Greece, see Carington-Smith 1975, 254.

A.S.

103.

103. Μικρογραφική άωτη φιάλη

Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας (ΣΒΕ 2323)
Προέλευση: σπήλαιο Καταρρακτών Σιδηροκάστρου Σερρών
Πρώιμη Εποχή Χαλκού Ι (τέλη 4ης–αρχές 3ης χιλιετίας π.Χ.)
Πηλός καστανός, με αρκετές προσμείξεις
Ακέραιο, αποκρουσμένο σε σημεία στο χείλος.
Ύψ. 0,02. Διάμ. χείλους 0,07.

Χειροποίητη. Σώμα ρηχό ημισφαιρικό. Χείλος αδιαμόρφωτο μειούμενο. Βάση αδιαμόρφωτη κυρτή. Πρόχειρης κατασκευής. Επιφάνειες αδρές. Τα μικρογραφικά αγγεία χρησιμοποιούνταν για τη μεταφορά/προσφορά μικρών ποσοτήτων τροφών, υγρών ή βοτάνων κλπ. Ενδέχεται, ωστόσο, να μην ήταν χρηστικά αγγεία αλλά να αποτελούσαν παιχνίδια παιδιών.

Μυτελέτσης & Σύρος 2010α, 1808, εικ. 28. Μυτελέτσης & Σύρος 2010β, 426, εικ. 7. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 219, εικ. 16.8. Siros & Miteletsis 2016, 327, εικ. 14.6. Για μικρογραφικά αγγεία-φιάλες και τη χρήση τους, βλ. Elster & Nikolaidou 2003, 436, σχ. 11.39-42, εικ. 11.19 (φάσεις II, III, V των Σιταγρών).

Α.Σ.

103. Miniature handleless phiale

Ephorate of Palaeoanthropology-Speleology (ΣΒΕ 2323)
Provenance: Katarraktes Cave, Sidirokastro, Serres
Early Bronze Age I (late 4th–early 3rd millennium BC)
Brown clay with several inclusions
Intact, but chipped in places on the rim.
H. 0.02. Diam. (rim) 0.07.

Handmade miniature handleless phiale with shallow hemispherical body. The tapering rim and convex base are both plain. The surfaces are rough, and the vase is of generally crude construction. Miniature vases were used to serve small quantities of food, liquids, herbs, etc. They have also been interpreted as children's toys.

Μυτελέτσης & Σύρος 2010α, 1808, fig. 28. Μυτελέτσης & Σύρος 2010β, 426, fig. 7. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 219, fig. 16.8. Siros & Miteletsis 2016, 327, fig. 14.6. For miniature vases-phialae and their use, see Elster & Nikolaidou 2003, 436, figs. 11.39–42, fig. 11.19 (phases II, III, V at Sitagroi).

A.S.

104.

104. Λίθινη λεπίδα

Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας (ΣΒΕ 954)
Προέλευση: σπήλαιο Καταρρακτών Σιδηροκάστρου Σερρών
Πρώιμη Εποχή Χαλκού Ι (τέλη 4ης–αρχές 3ης χιλιετίας π.Χ.)
Πυριτόλιθος καστανός σκούρος
Ακέραιη.
Μήκ. 0,081. Πλ. 0,025. Πάχ. 0,005.

Τραπεζοειδούς διατομής. Επεξεργασμένες οι τρεις πλευρές εκτός της οπίσθιας (περιοχή βολβού κρούσης). Οι δύο μακρές διαμορφωμένες με ευθείες κόψεις και μικροφθορές λόγω χρήσης. Το στενό εμπρόσθιο άκρο είναι πιθανότατα δευτερογενώς επεξεργασμένο λόγω θραύσης του αρχικού εργαλείου.

Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 210, εικ. 4γ.

Α.Σ.

104. Stone blade

Ephorate of Palaeoanthropology-Speleology (ΣΒΕ 954)
Provenance: Katarraktes Cave, Sidirokastro, Serres
Early Bronze Age I (late 4th–early 3rd millennium BC)
Dark brown flint
Intact.
L. 0.081. W. 0.025. Th. 0.005.

Trapezoidal in cross-section and worked on all three sides, apart from the proximal. The two long, sharp edges have weak use-wear traces. The narrow front distal end was most likely resharpened after the original tool had broken.

Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 210, fig. 4γ.

A.S.

105.

105. Λίθινη λεπίδα

Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας (ΣΒΕ 955)
Προέλευση: σπήλαιο Καταρρακτών Σιδηροκάστρου Σερρών
Πρώιμη Εποχή Χαλκού Ι (τέλη 4ης–αρχές 3ης χιλιετίας π.Χ.)
Πυριτόλιθος καστανός μελί
Αποσπασματικά σωζόμενη (λείπει μέρος του οπίσθιου τμήματος με τον βολβό κρούσης), αποκρουσμένη στο στενό ενεργό άκρο.
Μήκ. 0,046. Πλ. 0,012. Πάχ. 0,005.

Στενή, με σχετικά αιχμηρό στενό ενεργό άκρο. Ακανόνιστη ρομβοειδής διατομή. Οι πλευρικές απολήξεις διαμορφωμένες με οδοντώσεις, εντονότερες στη μία πλευρά.

Σύρος & Μυτελέτσης 2014β, 210, εικ. 4γ.

Α.Σ.

105. Stone blade

Ephorate of Palaeoanthropology-Speleology (ΣΒΕ 955)
Provenance: Katarraktes Cave, Sidirokastro, Serres
Early Bronze Age I (late 4th–early 3rd millennium BC)
Honey-colored brown flint
Intact, the proximal end and bulb of percussion are missing, with damage at the distal end.
L. 0.046. W. 0.012. Th. 0.005.

Narrow blade with an irregular rhomboid cross-section and a relatively sharp, narrow active tip. The lateral edges have serrations, which are more pronounced on one side.

Σύρος & Μυτελέτσης 2014β, 210, fig. 4γ.

A.S.

106.

106. Λίθινος κρουστήρας

Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας (ΣΒΕ 973)
Προέλευση: σπήλαιο Καταρρακτών Σιδηροκάστρου Σερρών
Πρώιμη Εποχή Χαλκού Ι (τέλη 4ης–αρχές 3ης χιλιετίας π.Χ.)
Δολερίτης
Αποσπασματικά σωζόμενος.
Μήκ. 0,087. Πλ. 0,058. Πάχ. 0,032.

Επιμήκης, με ελαφρώς διογκωμένο ενεργό άκρο, ακανόνιστης ημικυκλικής διατομής. Ίχνη χρήσης (φθορές) στο ενεργό άκρο.

Κουλίδου κ.ά. 2006, εικ. 8. Σύρος κ.ά. 2007, 359, εικ. 3β. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 220, εικ. 17.5. Siros & Miteletsis 2016, 333, εικ. 21.2.

Α.Σ., Ι.Β.

106. Stone percussor

Ephorate of Palaeoanthropology-Speleology (ΣΒΕ 973)
Provenance: Katarraktes Cave, Sidirokastro, Serres
Early Bronze Age I (late 4th–early 3rd millennium BC)
Dolerite
Intact.
L. 0.087. W. 0.058. Th. 0.032.

Elongated, with a slightly enlarged active end of irregular semicircular cross-section. Use-wear traces can be observed on the active end.

Κουλίδου κ.ά. 2006, fig. 8. Σύρος κ.ά. 2007, 359, fig. 3β. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 220, fig. 17.5. Siros & Miteletsis 2016, 333, fig. 21.2

A.S., I.V.

107.

107. Λίθινη μικρολεπίδα

Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας (ΣΒΕ 964)
Προέλευση: σπήλαιο Καταρρακτών Σιδηροκάστρου Σερρών
Πρώιμη Εποχή Χαλκού Ι (τέλη 4ης–αρχές 3ης χιλιετίας π.Χ.)
Πυριτόλιθος υπόλευκος
Αποσπασματικά σωζόμενη.
Μήκ. 0,030. Πλ. 0,012. Πάχ. 0,004.

Τριγωνικής διατομής. Οι μακρές πλευρές διαμορφωμένες με ευθείες κόψεις και μικροφθορές λόγω χρήσης.

Σύρος κ.ά. 2007, 360, εικ. 5γ. Μυτελέτσης & Σύρος 2010β, 427, εικ. 10. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 220, εικ. 17.19. Siros & Miteletsis 2016, 328, εικ. 16.4.

Α.Σ.

107. Stone bladelet

Ephorate of Palaeoanthropology-Speleology (ΣΒΕ 964)
Provenance: Katarraktes Cave, Sidirokastro, Serres
Early Bronze Age I (late 4th–early 3rd millennium BC)
Off-white flint
Intact.
L. 0.030. W. 0.012. Th. 0.004.

Triangular in cross-section, the long sharp edges have use-wear traces.

Σύρος κ.ά. 2007, 360, fig. 5γ. Μυτελέτσης & Σύρος 2010β, 427, fig. 10. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 220, fig. 17.19. Siros & Miteletsis 2016, 328, fig. 16.4.

A.S.

108.

108. Λίθινος κρουστήρας

Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας (ΣΒΕ 972)
Προέλευση: σπήλαιο Καταρρακτών Σιδηροκάστρου Σερρών
Πρώιμη Εποχή Χαλκού Ι (τέλη 4ης–αρχές 3ης χιλιετίας π.Χ.)
Χαλαζίας
Αποσπασματικά σωζόμενος.
Μήκ. 0,062. Πλ. 0,048. Πάχ. 0,029.

Ωοειδούς σχήματος και διατομής. Έντονα ίχνη χρήσης (φθορές) στα δύο ενεργά άκρα.

Σύρος κ.ά. 2007, 359, εικ. 3β. Σύρος & Μυτελέτσης 2014β, 220, εικ. 17.11. Siros & Miteletsis 2016, 333, εικ. 21.4.

Α.Σ., Ι.Β.

108. Stone percussor

Ephorate of Palaeoanthropology-Speleology (ΣΒΕ 972)
Provenance: Katarraktes Cave, Sidirokastro, Serres
Early Bronze Age I (late 4th–early 3rd millennium BC)
Quartz
Intact.
L. 0.062. W. 0.048. Th. 0.029.

Oval in plan and cross-section, with strong traces of damage on the two active ends.

Σύρος κ.ά. 2007, 359, fig. 3β. Σύρος & Μυτελέτσης 2014β, 220, fig. 17.11. Siros & Miteletsis 2016, 333, fig. 21.4.

A.S., I.V.

109.

109. Λίθινη αξίνα

Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας (ΣΒΕ 984)
Προέλευση: σπήλαιο Καταρρακτών Σιδηροκάστρου Σερρών
Πρώιμη Εποχή Χαλκού Ι (τέλη 4ης–αρχές 3ης χιλιετίας π.Χ.)
Αμφιβολίτης
Ακέραιη.
Μήκ. 0,095. Πλ. 0,077. Πάχ. 0,035.

Λίθινη αξίνα, ακανόνιστου ωοειδούς σχήματος. Αμβλύ ενεργό άκρο.

Σύρος κ.ά. 2007, 360, εικ. 5γ. Μυτελέτσης & Σύρος 2010β, 426, εικ. 7. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 219, εικ. 17.3. Siros & Miteletsis 2016, 327, εικ. 14.13.

Α.Σ., Ι.Β.

109. Stone pick-axe

Ephorate of Palaeoanthropology-Speleology (ΣΒΕ 984)
Provenance: Katarraktes Cave, Sidirokastro, Serres
Early Bronze Age I (late 4th–early 3rd millennium BC)
Amphibolite
Intact.
L. 0.095. W. 0.077. Th. 0.035.

Irregular oval in shape with a blunt active tip.

Σύρος κ.ά. 2007, 360, fig. 5γ. Μυτελέτσης & Σύρος 2010β, 426, fig. 7. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 219, fig. 17.3. Siros & Miteletsis 2016, 327, fig. 14.13.

A.S., I.V.

110.

110. Λίθινη λεπίδα

Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας (ΣΒΕ 1008)
Προέλευση: σπήλαιο Καταρρακτών Σιδηροκάστρου Σερρών
Πρώιμη Εποχή Χαλκού (τέλη 4ης–τέλη 3ης χιλιετίας π.Χ.)
Πυριτόλιθος καστανός σκούρος, μελανός
Αποσπασματικά σωζόμενη (λείπει μέρος του οπίσθιου τμήματος με τον βολβό κρούσης και του εμπρόσθιου τμήματος).
Μήκ. 0,042. Πλ. 0,014. Πάχ. 0,002.

Τραπεζοειδούς διατομής. Οι μακρές πλευρές διαμορφωμένες με ευθείες κόψεις και μικροφθορές λόγω χρήσης.

Σύρος & Μυτελέτσης 2014, εικ. 20β. Siros & Miteletsis 2016, εικ. 23.3.

Α.Σ.

110. Stone blade

Ephorate of Palaeoanthropology-Speleology (ΣΒΕ 1008)
Provenance: Katarraktes Cave, Sidirokastro, Serres
Early Bronze Age (late 4th–late 3rd millennium BC)
Dark brown to black flint
Intact, part of the proximal end and the bulb of percussion are missing, along with the distal end.
L. 0.042. W. 0.014. Th. 0.002.

Trapezoidal in cross-section, the long sides are straight, with minor use-wear traces.

Σύρος & Μυτελέτσης 2014, fig. 20β. Siros & Miteletsis 2016, fig. 23.3.

A.S.

111.

111. Λίθινος τριπτήρας (γουδοχέρι)

Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας (ΣΒΕ 1162)
Προέλευση: σπήλαιο Καταρρακτών Σιδηροκάστρου Σερρών
Πρώιμη Εποχή Χαλκού Ι (τέλη 4ης–αρχές 3ης χιλιετίας π.Χ.)
Ψαμμίτης
Αποσπασματικά σωζόμενος.
Μήκ. 0,103. Πλ. 0,050. Πάχ. 0,030.

Επιμήκης, ωοειδούς διατομής. Έντονα ίχνη χρήσης (φθορές) στο ενεργό άκρο.

Μυτελέτσης & Σύρος 2010α, 1808, εικ. 28. Μυτελέτσης & Σύρος 2010β, 426, εικ. 7. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 219, εικ. 17.10. Siros & Miteletsis 2016, 328, εικ. 14.16.

Α.Σ., Ι.Β.

111. Stone grinder

Ephorate of Palaeoanthropology-Speleology (ΣΒΕ 1162)
Provenance: Katarraktes Cave, Sidirokastro, Serres
Early Bronze Age I (late 4th–early 3rd millennium BC)
Sandstone
Intact.
L. 0.103. W. 0.050. Th. 0.030.

Elongated and oval in cross-section, there are strong use-wear traces on the active end.

Μυτελέτσης & Σύρος 2010α, 1808, fig. 28. Μυτελέτσης & Σύρος 2010β, 426, fig. 7. Σύρος & Μυτελέτσης, 219, fig. 17.10. Siros & Miteletsis 2016, 328, fig. 14.16.

A.S., I.V.

112.

112. Λίθινος κρουστήρας

Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας (ΣΒΕ 958)
Προέλευση: σπήλαιο Καταρρακτών Σιδηροκάστρου Σερρών
Πρώιμη Εποχή Χαλκού Ι (τέλη 4ης–αρχές 3ης χιλιετίας π.Χ.)
Περιδοτίτης
Ακέραιος.
Μήκ. 0,130. Πλ. 0,077. Πάχ. 0,065.

Ακανόνιστου πολυεδρικού σχήματος.

Σύρος κ.ά. 2007, 360, εικ. 5γ. Μυτελέτσης & Σύρος 2010β, εικ. 6. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 219, εικ. 17.7. Siros & Miteletsis 2016, 327, εικ. 13.4.

Α.Σ., Ι.Β.

112. Stone percussor

Ephorate of Palaeoanthropology-Speleology (ΣΒΕ 958)
Provenance: Katarraktes Cave, Sidirokastro, Serres
Early Bronze Age I (late 4th–early 3rd millennium BC)
Peridotite
Intact.
L. 0.130. W. 0.077. Th. 0.065.

Irregular polyhedral shape.

Σύρος κ.ά. 2007, 360, fig. 5γ. Μυτελέτσης & Σύρος 2010β, fig. 6. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 219, fig. 17.7. Siros & Miteletsis 2016, 327, fig. 13.4.

A.S., I.V.

113, 114.

113, 114. Οστέινοι οπείς (διατρητικά εργαλεία)

Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας (ΣΒΕ 1096, ΣΒΕ 1097)
Προέλευση: σπήλαιο Καταρρακτών Σιδηροκάστρου Σερρών
Πρώιμη Εποχή Χαλκού Ι (τέλη 4ης–αρχές 3ης χιλιετίας π.Χ.)
Οστό
113: Ακέραιος. 114: Αποσπασματικός.
113: Μήκ. 0,165.
114: Μήκ. (εκτ.) 0,24.

Κάθε οπέας έχει διαμορφωθεί με κατά μήκος τεμαχισμό μεταπόδιου ζώου. Με αιχμηρό ενεργό άκρο. Η βάση διατηρεί τμήμα της επίφυσης, η οποία προφανώς χρησίμευε ως λαβή. Διατομή κοιλόκυρτη από την επίφυση ως το μέσον περίπου του κορμού και στο υπόλοιπο τμήμα, έως το ενεργό άκρο, αμφίκυρτη (σχεδόν κυκλική). Επιφάνεια στιλπνή.

Μυτελέτσης & Σύρος 2010α, 1808, εικ. 28. Μυτελέτσης & Σύρος 2010β, 427, εικ. 10. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 219, εικ. 17.25–17.26. Siros & Miteletsis 2016, 328, εικ. 16.6–16.7. Για παρόμοια, βλ. Elster 2003b, σχ. 2.2, εικ. 2.1.

Α.Σ.

113, 114. Bone awls (piercing tools)

Ephorate of Palaeoanthropology-Speleology (ΣΒΕ 1096, ΣΒΕ 1097)
Provenance: Katarraktes Cave, Sidirokastro, Serres
Early Bronze Age I (late 4th–early 3rd millennium BC)
Bone
113: Intact. 114: Intact.
113: L. 0.165.
114: L. (est.) 0.24.

The awls were formed by longitudinally splitting the metapodial bone of an animal. With a sharp active end, the base preserves part of the epiphysis, which probably served as the handle. The awls have a concave-convex cross-section from the epiphysis to approximately the middle of the shaft. The rest of the shaft and up to the active end is biconvex, almost circular, while the surfaces are polished.

Μυτελέτσης & Σύρος 2010α, 1808, fig. 28. Μυτελέτσης & Σύρος 2010β, 427, fig. 10. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 219, figs. 17.25–26. Siros & Miteletsis 2016, 328, figs. 16.6–7. For similar, see Elster 2003b, figs. 2.2, 2.1.

A.S.

115.

115. Κεράτινος οπέας (διατρητικό εργαλείο)

Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας (ΣΒΕ 1099)
Προέλευση: σπήλαιο Καταρρακτών Σιδηροκάστρου Σερρών
Πρώιμη Εποχή Χαλκού Ι (τέλη 4ης–αρχές 3ης χιλιετίας π.Χ.)
Κέρατο
Συγκολλημένο, σχεδόν πλήρες, αποκρουσμένο ελαφρώς στο οπίσθιο τμήμα.
Μήκ. 0,130. Διάμ. 0,026.

Επεξεργασμένη επιφάνεια με διαμορφωμένες πέντε κατά μήκος έδρες (πενταγωνική διατομή). Σχετικά αμβλύ ενεργό άκρο. Πιθανή η χρήση του και ως στειλεού, καθώς η σπογγώδης ύλη του κεράτου ελαφοειδούς έχει μερικώς αφαιρεθεί. Διακοσμημένο με εγχάρακτες τεθλασμένες γραμμές κατά μήκος των εδρών, μία ανά έδρα.

Μυτελέτσης & Σύρος 2010α, 1808, εικ. 28. Μυτελέτσης & Σύρος 2010β, 427, εικ. 10. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 219–220, εικ. 17.27. Siros & Miteletsis 2016, 328, εικ. 16.8.

Α.Σ.

115. Antler awl (piercing tool)

Ephorate of Palaeoanthropology-Speleology (ΣΒΕ 1099)
Provenance: Katarraktes Cave, Sidirokastro, Serres
Early Bronze Age I (late 4th–early 3rd millennium BC)
Antler
Almost intact, reassembled, chipping in the back part of it.
L. 0.130. Diam. 0.026.

The modified surface has five longitudinal facies, so pentagonal in cross-section. The active tip is relatively blunt. It may have also been used as a haft, as the spongy material within has been partially removed. It is decorated with engraved wavy lines along the five facies, one line each.

Μυτελέτσης & Σύρος 2010α, 1808, fig. 28. Μυτελέτσης & Σύρος 2010β, 427, fig. 10. Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 219–220, fig. 17.27. Siros & Miteletsis 2016, 328, fig. 16.8.

A.S.

116.

116. Δόντι αρκούδας (πιθανώς χρησιμοποιήθηκε ως διατρητικό εργαλείο)

Εφορεία Παλαιοανθρωπολογίας-Σπηλαιολογίας (ΣΒΕ 1100)
Προέλευση: σπήλαιο Καταρρακτών Σιδηροκάστρου Σερρών
Πρώιμη Εποχή Χαλκού Ι (τέλη 4ης–αρχές 3ης χιλιετίας π.Χ.)
Δόντι
Λείπει τμήμα της ρίζας του δοντιού.
Μήκος 0,080. Πλ. 0,025.

Κυνόδοντας αρκούδας με ελλιπώς διατηρημένη ρίζα. Χρησιμοποιήθηκε πιθανότατα ως διατρητικό εργαλείο, κρίνοντας με βάση τα συγκείμενά του.

Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 220, εικ. 12, εικ. 17.28.

Α.Σ.

116. Bear tooth (probably used as an awl)

Ephorate of Palaeoanthropology-Speleology (ΣΒΕ 1100)
Provenance: Katarraktes Cave, Sidirokastro, Serres
Early Bronze Age I (late 4th–early 3rd millennium BC)
Tooth
Intact, part of the root is missing.
L. 0.080. W. 0.025.

Bear canine with a partially preserved root, probably used as a piercer, judging by its context.

Σύρος & Μυτελέτσης 2014, 220, fig. 12, fig. 17.28.

A.S.